

Miriam Bouwens

De parelduikster

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

Het eiland

Het kleine eiland Anda is omringd door de Zwarte Rotsen. De donkere punten steken scherp af tegen de hemel. Zelfs in de mist, die vaak als een grijze deken over het eiland ligt, blijven de Zwarte Rotsen zichtbaar. Als zwijgende poortwachters staan ze in zee.

De stroming rond het eiland is gevaarlijk. De zee duwt, draait en trekt. Niemand van het Vasteland waagt het om het eiland te bezoeken. Wie het probeert, verdwijnt voorgoed in de diepte.

De Eilanders zijn niet bang voor de zee. Ze vechten met haar om te krijgen wat ze nodig hebben.

Toch gaan ze nooit verder dan de Zwarte Rotsen, ook al glimlacht de zee uitnodigend in het zonlicht.

De kinderen op Anda zijn handig en snel. Ze leren zwemmen, duiken, vissen en varen.

Maar niemand leert er lezen. Boeken zijn verboden.

De wereld is gevaarlijk, zeggen de Eilanders tegen elkaar. Te groot. Te onvoorspelbaar. Verhalen gaan voorbij de Zwarte Rotsen en zullen onrust brengen. Wij hebben niets te zoeken op het verre Vasteland. Alles wat we nodig hebben, is hier: de zee, het eiland en elkaar.

Wie voorbij de Zwarte Rotsen gaat, hoort er niet meer bij. Je bent er wel, maar iedereen kijkt langs je heen.

Je bent als nevel boven de zee.

Niemandslan

Lumi veegt de kruimels van haar mond. Er ligt nog één koek op het bord, met chocolade en kaneel.

‘Die laatste is ook voor jou, hoor,’ zegt haar oma Esa, zonder op te kijken van het boek waar ze uit voorleest. ‘Je gesmak maakt me gelukkig.’

Lumi kijkt naar de koek. Hij heeft dezelfde vorm als de kleine keien die de zee achterlaat op de rotsen. Esa heeft te weinig geduld om het deeg te kneden tot keurige rondjes, maar haar koeken zijn de lekkerste van het eiland. Ze bakt ze met fruit en graan uit haar tuintje en de extra’s die Amaya haar soms toestopt: cacao, specerijen, een pakje boter of wat suiker. Esa is blij met wat ze krijgt.

Lumi likt chocolade van haar vingers en zakt dieper in de kussens. Misschien is ze een beetje te oud om te worden voorgelezen, maar ze luistert zo graag naar Esa’s stem.

‘Mia reed op haar paard Taro door een uitgestrekt woud. “We kiezen een pad dat we nog niet kennen,” fluisterde ze in zijn oor. Ze galoppeerde langs wilde rivieren, over hoge bergen en eindeloze vlakten. Ze greep de manen steviger vast. “Kom op, Taro!”’

Lumi veert op. Nu komt haar favoriete zin. ‘Laat me zien hoe snel je kan! Ik wil weten hoe groot de wereld is!’

Esa lacht. ‘Wil jij soms voorlezen?’

‘Nee hoor, maar ik kon het niet laten.’ Lumi nestelt zich weer in de kussens.

Esa leest verder. 'De nacht viel. Mia keek naar de sterren, het was alsof ze naar haar knipoogden. Alles was goed. De wereld was van haar.'

Lumi slaakt een diepe zucht. De levens in Esa's boek lijken altijd echter dan het hare.

Esa slaat het boek dicht. 'Je moet naar huis.'

'Nu al?' vraagt Lumi verbaasd. 'Waarom?'

Esa wijst naar de laagstaande zon. 'Omdat het donker wordt.'

'Mag ik misschien nog een bordje soep? Met die lekkere wortels uit jouw tuin?'

Esa schudt haar hoofd. 'Je eet gewoon thuis.'

'Een kopje thee?'

'Nee, ik wil niet dat je gedonder krijgt.'

Lumi pakt het boek en slaat het open. 'Zal ik j^óu even voorlezen dan? Dat heb ik vandaag nog niet gedaan.'

Esa schuift de vloerplanken opzij. 'Leg het boek terug, Lumi.'

Lumi drukt het boek stevig tegen zich aan. 'Ik heb het nog niet gekust.'

'Schiet op, Lumi, kus dat boek!' zegt Esa ongeduldig.

Lumi drukt haar lippen tegen de sierlijke letters van de titel. *Verhalen uit alle Windstreken*. Ze streelt de kaft met de nachtblauwe vogels en de straten vol fonkelende lichtjes.

Esa pakt het boek uit haar handen en legt het in de holte onder de vloer. 'Gelijk naar huis. Vandaag geen schelpen zoeken om kettingen te maken.'

'Ik rijg allang geen kettingen meer en dat weet je best, Esa.'

Esa schuift de vloerplanken over de holte. 'Je bent nooit te oud om iets moois te maken.'

Lumi rolt met haar ogen. Altijd als Esa het boek uit haar handen pakt, begint ze over schelpenkettingen rijgen of die-

ren snijden uit aangespoeld hout; dingen die ze ooit samen deden toen het eiland nog groot en avontuurlijk leek.

‘Geef me het boek mee, Esa. Dan kan ik lezen wanneer ik wil.’

‘Je weet dat dat gevaarlijk is.’

Lumi legt haar hand op haar hart. ‘Ik beloof dat ik heel voorzichtig ben.’

Esa opent de deur en duwt haar naar buiten. ‘Naar huis, kind!’

Lumi draait zich om. ‘Je belooft al tijden dat ik het boek mee mag nemen. Hoelang moet ik nog wachten?’

‘Nog even geduld, Lumi.’

‘Dat zeg je al maanden! Hoe kom je aan het boek? Wie heeft jou leren lezen? Dat zou je me allemaal vertellen!’

‘Misschien morgen. Dag Lumi.’ Esa doet de deur dicht en draait de roestige sleutel om.

Lumi rammelt aan de klink. ‘En waarom ben je verbannen naar deze heuvel?’ Met haar vlakke hand slaat ze op de deur. ‘Vertel je me dat ook morgen?’

Het blijft stil.

Lumi stampet de heuvel af. Ze schopt steentjes in het helmgras, zandhagedissen schieten verstoord van het pad.

Ze is inmiddels dertien. ‘Een magische leeftijd,’ zegt Esa altijd. ‘Het avontuurlijke Niemandsland tussen kind zijn en volwassen worden.’

Lumi klimt op de rotsen en laat haar blik over het kleine eiland glijden.

Alles is vertrouwd; de houten huisjes, de smalle zandweggetjes, de taaie planten, de poeltjes zeewater, het heidelandje waar de geiten en schapen grazen, de kleine weide voor de paarden. En de wind. De wind die áltijd waait.

Ze kijkt naar het Noorden, daar liggen de doden begraven onder een dikke laag zand. Soms moet ze er zijn om zeekraal te plukken maar ze blijft nooit lang. Zelfs de wind waait haastig over de vlakke, alsof ook hij liever ergens anders is. Lumi houdt niet van de stilte die er hangt. Het is alsof de doden niet echt dood zijn, maar hun adem inhouden en kijken naar wat ze doet.

Amaya zegt, net als de andere Eilanders, dat er geen leven is na de dood. Je lichaam lost op in de Eilandgrond en dat was het dan.

Esa zegt juist dat je na je dood opnieuw begint. Alles is zacht en licht en je voelt alleen maar liefde. Lumi vindt beide ideeën ingewikkeld; nooit meer bestaan of juist voor altijd?

Een eeuwig leven op het eiland wil ze in ieder geval niet. Ze kent er elke distel en elk plukje zee gras, zelfs met haar ogen dicht. Ze kent de hagedissen, torren en kikkers die altijd zand aan hun pootjes hebben. Ze kent de aalscholvers, zeearenden en de brutale meeuwen; de lucht is van hen, ze zijn niet bang.

Ze kent de kleuren van de zee. Zwart als teer, leigrijs, diepgroen, hemelsblauw en goud als de zon.

Ze kent de stemmingen van de wind. Bulderend, strelend, speels, koel, warm, scherp, wild en alles daartussen. Waait vandaag de maanwind of de kolkwind? Zijn de golven in de greep van de vloeiwind of de woedewind? Zal vannacht de fluitwind weer over het eiland gieren? Die kennis is belangrijk, het kan je leven redden.

Het eiland leeft in haar oren, in haar haren en onder haar huid. Maar voorbij de Zwarte Rotsen is ze nooit geweest.

wrakkenwind
vloeiwind
trekwind
zomerwind
klopwind
sneeuwwind
valwind
wervelwind
brieswind
najaarswind
zonnwind
sterrenwind
zandwind
maanwind
schuimwind
huiltwind
klaagwind
geeuwind
kolkwind
trippelwind
dodelwind
orkaanwind
fluitwind
rammelwind
stormwind
zwerfwind

hoogwind onderwaterwind fluisterwind
wind beukwind rolwind
perwind rukwind
duivelwind
jutterswind
laagwind bolderwind

Dezelfde blik als Esa

Lumi's leven begon op zee. Haar moeder Amaya stond in haar houten boot om naar parels te duiken, toen de weeën begonnen. Ze legde haar handen op haar buik en draaide zich geschrokken om naar de andere parelduiksters.

‘Mijn kind komt! Eerder dan ik had verwacht!’

Hildur, de aanvoerster van de parelduiksters, roeide naar Amaya toe en klom in haar boot. ‘Tanden op elkaar en doe je werk. Ik ben er voor je.’

Amaya ging liggen op de bodem van haar boot. Haar lijf vertelde haar dat ze moest schreeuwen maar ze klemde haar kaken op elkaar en kermde zacht.

‘Heel goed,’ zei Hildur. ‘Weeën zijn als golven, die kunnen wij aan.’

Een kleine baby werd geboren. Ze was prachtig, haar huidje zacht als zilverzand en haar nageltjes roze als schelpjes. Amaya duwde haar neus tegen het hoofdje van haar dochttertje; wat rook ze heerlijk, zo eigen en vertrouwd tegelijk. Ze paste in Amaya's armen alsof ze er altijd was geweest.

‘Vergeet je niet iets?’ vroeg Hildur.

‘Het is zo kil vandaag,’ antwoordde Amaya. ‘Kan het misschien morgen?’

Hildur schudde haar hoofd. ‘Je kent onze regels, Amaya. Ik kan voor jou geen uitzondering maken.’

Amaya slikte en rilde. Toch dompelde ze haar dochttertje in de koude golven, zoals het hoorde.

De baby brulde. Nieuwsgierige meeuwen vlogen geschrokken op.

‘Sterke longen!’ zei Hildur bewonderend. ‘Een echte parelduikster. Hoe heet ze?’

Amaya drukte haar baby tegen zich aan. ‘Lumi. Licht. Ze zal ons schitterende parels brengen.’

De parelduiksters in hun boten strekten hun armen en benen. Een nieuwe Eilander is mooi, maar het werk gaat altijd door.

Amaya wikkelde Lumi in een poetslap en gaf haar de borst. Ze streelde haar zoute wangetjes en haar zwarte haar-tjes.

‘Mag ik je kind even vasthouden? Dan kan ik controleren of alles in orde is,’ zei Hildur.

Amaya glimlachte nerveus. ‘Wees gerust, Hildur. Ze heeft tien vingers en tien tenen. Ze heeft genoeg vlees op haar botten en ze drinkt goed.’

‘Laat me toch maar even kijken,’ antwoordde Hildur. ‘Vier ogen zien meer dan twee.’

De parelduiksters knikten.

Amaya kuste Lumi’s voorhoofd. ‘Alles is goed. Ze is gezond en sterk.’

Hildur keek haar geërgerd aan. ‘Kom op, Amaya. Geef me je dochter.’

‘Maar Lumi is moe,’ zei Amaya zacht. ‘Het is beter om haar nu te laten slapen.’

‘We zijn parelduiksters, geen weekdieren,’ zei Hildur belist. Ze tilde Lumi uit Amaya’s armen.

‘Voorzichtig, Hildur,’ zei Amaya bezorgd.

‘Natúúrlijk ben ik voorzichtig! Ik wil alleen de blik in haar ogen zien.’

Hildur draaide Lumi naar het bleke zonlicht en bekeek

haar nauwkeurig. Lumi spartelde met haar beentjes en strekte haar handjes, alsof ze het leven wilde vastpakken.

Hildur fronste diep. Toen legde ze Lumi terug in Amaya's armen. 'Ik maak me zorgen.'

Amaya drukte Lumi tegen zich aan. 'Hoezo?'

'Ik denk dat jouw dochter dezelfde blik als Esa heeft.'

Amaya's adem stokte. De parelduiksters verstomden. De meeuwen stopten met krijsen en zelfs de wind ging liggen.

'Dat kun je onmogelijk nu al zien,' zei Amaya schor.

Hildur legde haar hand op Amaya's schouder. 'Toen mijn zoon Olan was geboren, zag ik het meteen: een echte Eilander. Een van ons. Betrouwbaar als een rots. Maar jouw kind zal misschien als stuifzand zijn. Rusteloos. Verlangend naar andere plekken.'

'Ze is nog maar net geboren, Hildur.'

'Precies. Daarom waarschuw ik je nu alvast. Haar oma heeft voor problemen gezorgd, dat weten we allemaal.'

De parelduiksters knikten weer.

'Maar het tij kan nog keren.' Hildur keek Amaya streng aan. 'Geef je dochter als ze ouder wordt geen kans om onrust te veroorzaken. Wees duidelijk. Hou haar in de gaten. Wij Eilanders helpen je daarbij.'

Amaya slikte en wendde haar blik af.

Hildur sloeg haar arm om Amaya's schouder. 'Je bent een harde werker. Misschien wordt je dochter net als jij!'

Amaya veegde haar tranen weg. De zachtheid die ze van binnen voelde, had niets te maken met hard werken. Ze was moe en verlangde naar huis.

'Kan iemand me misschien naar het eiland roeien?' vroeg ze voorzichtig. 'Morgen ben ik weer helemaal de oude.'

De parelduiksters keken haar zwijgend aan.

‘Blijf toch hier, Amaya. Je kind moet weten dat ze een van ons is,’ antwoordde Hildur.

Ze floot op haar vingers en dook met de parelduiksters in zee. Amaya’s boot deinde op de golven. Ze kuste Lumi’s hoofdje. ‘Het komt goed,’ zei ze zacht. ‘Het komt allemaal goed.’